

BÚCSÚBESZÉDEK PÁLFFY ÁKOSNÉ TEMETÉSÉN

1943 február 7-én.

Határkövek.

Alapige: Jer. Sir. 1., 12.

Az élet határkövei a bölcső és a koporsó. Ő e két határkő között mennyi, de mennyi minden történik! A sirást kacagás, az örömet bánat, a haragot szeretet, a felemelkedést bukás, az egészséget betegség és így tovább — váltja fel s talán éppen ez a változatosság az, amely olyan széppé és vonzóvá teszi az életet. Hiszen ha mindig csak kacagás, vagy öröm volna az élet tartalma, halálosan üres lenne. Talán azért rendezte így az Isten, hogy a változatosság gyönyörködtessen, hogy az ember kívánja az életet, ragaszkodjék hozzá görcsösen s tiltakozzék minden olyan kísérlet ellen, ami életet követel és akar elbuktatni. Azonban a legnagyobb ragaszkodás, a legerősebb tiltakozás dacára is hol lassan, hol gyorsan közeledünk a végső határkőhöz, a koporsóhoz. Megszűnik a változatosság. A betegség betegségnek marad, a sirás sirásnak, a bánat bánatnak, a bukás bukásnak s nincs a világnak az a kincshegye, nincsen a szemnek akkora záporosője, a szivnek olyan eget verő imája, hitvesnek, gyermeknek szeretete, amik megállithatnák a koporsó felé menetelő embert. És minden elmarad. Ahogy jött az ember, úgy megy. Mikor aztán megtörténik az örök testi lefekvés, ha addig nem voltál boldog, akkor boldog léssz, nagyon boldog!

Éppen ezért nem kell siratni a halottakat, a boldogokat. Inkább az élőket, magunkat. Ez könnyű is volna, ha nem do-bogna keblünkben egy kis husdarab, a sziv, hogyha ez nem érezne, nem szeretne. Könnyű volna, hogyha nem adott volna az Isten könnyet, ezt a legszebb gyémántcseppet, ami felragyog

a szemben. árkot vág az arcon. Könnyű lenne, ha nem kapcsolná egyiket a másikhoz a hitvesi hűség, a gyermeki szeretet, a szülői ragaszkodás, a testvériség láncá. Addig, amíg ezek a kapcsolatok megvannak, amíg szív és könny lesz a világon, az elválás fájdalma mindig zokogni fogja: „Tekintsétek meg, vajjon van-e olyan bánat, mint a mi bánatunk!”

Ennél a koporsónál is, melyben Pálffy Ákosné szül. Szabó Rózália testvérünk pihent el 59 éves korában, 38 évi házasság után, itt is a fenti szavak fájdulnak fel az anya, a hitves, a gyermek, unokák, testvér, rokon, barát ajkáról. Legfájdalmasabb azonban a hitves vesztesége, mert indul, megy a hűséges, dolgozó, gondos, szerető társ, kivel együtt annyi esztendőn keresztül küzdött, terhet megosztott, örvendett, búsult, aki bátor, önfeláldozó kiállással példát mutatott arra, hogy miképpen kell a bajban is erősnek lenni. Aki a férj ágyhoz szögzött betegségében, a bonckések villanásánál is örködött, vigyázott s azután is soha meg nem szűnt gondoskodó lenni. Mint ahogy egy anya vigyáz gyermekére, úgy vigyázott ő is a sokáig gyengélkedő férjére.

Lehet-e ilyen körülmények közötti együttélés megszakadásánál nagyobb veszteséget elképzelni? Lehet-e magárahagyatottabbat, támasz nélkül maradottabbat el is gondolni, mint amilyen lesz ilyenkor a társtalan ember? Egy jó, gondos asszonynak koporsóba borulása kibeszélhetetlen hiány, óriási veszteség. Az előlötti bánat könnyet présel fel a szembe, a szív a torokban dobog, a szomorúságból hegyek nőnek s a felprésselt könny égetően vág utat a sápadt arcon, hiába ragyog a nap, hiába muzsikál a tavasz, bánt a napfény, nem vidít a tavasz zenéje.

Nekem úgy tűnik fel, hogy ez a helyzet hasonlít ahhoz, mikor az áldó meleg napot egyszerre sötét felhők takarják el, feketeség lesz hirtelen. Mintha itt is a család egészéről lefutott volna a meleg nap, mintha szívekre a bánat feketéje borult volna, mintha a fájdalmak villámai sújtának le és egy kimondhatatlan félelem fogná el a családot s ebben a félelemben, fájdalomban nem hallanék egyebet, csak azt a nagy panaszszt: „Tekintsétek meg, vajjon van-e olyan bánat, mint a mi bánatunk!”

Bizony nagy a ti bánatotok, leesett a ti fejetek koronája, az a korona, ami ékessége volt a háznak. Ki merné kétségbe

vonni azt az igazi asszonyi arravalóságot, ami megkivántatik egy hitvestárstól, egy anyától? Benn az életben rend, pontosság, tisztaság, dolog, szorgalom, előhaladás anyagiakban és lelkiekben. Künn az egyháztársadalmi téren, mint a D. F. Nőegyletnek több éven át alelnöke s az Egyletnek mindig segítője és pártolója, anyának, gyermeknek, unokának mindenkor szivbeli szerelmese, embereknek segítője és tanácsadója. Kertjének boldog rabja, virágainak ápolója, azoknak a virágoknak, melyeknek szépségei messzire hiresek voltak, amit sokan megbámultak s melyekkel kapcsolatosan sokan elmondhatták: „Aki a virágokat így szereti, rossz ember, rossz asszony nem lehet!”

Könnyüljön a bánat! Szárítsátok fel a könnyeket! Ezt az az utat mindnyájatoknak, mindnyájunknak meg kell tenni. Ehez a határkőhöz, a koporsóhoz mind el fogunk érkezni. Arra igyekezzünk, hogy életünket azzal az értékekkel rakjuk meg, mint a megboldogult testvérünk s akkor, mint ő, élni fogunk, megdicsőülünk az örökkévalóságban.

A vigasztalás balzsamolaja öntözze be, gyógyítsa meg a hitvestárs szivét, ki csak ezután fogja megtudni, mit vesztett; gyógyítsa meg az édesanyát, ki gyermekét temeti, a leánygyermek szivét, a vő szivét, kik szerető édesanyjukat siratják, az unokák szivét, kik a jó, gondos, tápláló nagyanyának koporsóját könnyekkel öntözik; a testvér szivét, ki megértő testvérét vesztette el, a nagy kiterjedésű rokonokat, ismerősöket s mindnyájunkat, kiktől test szerint búcsuzol, de akikkel lélek szerint együtt maradsz mindörökké. Legyen pihenésed a hosszú, nagy szenvedés után zavartalan, csendes, lelked előtt nyiljon ki a mennyországkapú, hogy ott az Isten árnyékában örök üdvöt találj.

Ti pedig kerti virágai a megboldogultnak, akik még aluszszátok a téli álmod, mikor felébredtek, mikor kinyitjátok kicsiny szemeitek és nem látjátok többet gondozótokat, ápolótokat, ó milyen árvák lesztek ti is. Harmatkönnyes fejeteket lehajtjátok, virágcsilingeléssel mondjátok a férjnek, a gyermeknek, az unokának, hogy tépjenek csokorba titeket s vigyenek nagyasszonyotok sirhalmára, hogy ott szépítsétek, diszítsétek az ő sirját s kívánjátok neki ti is, velünk együtt, szép álmokat! Jó éjszakát! Ámen.

A sír hatalma.

A tér végtelenségéhez képest mily elenyészően kicsiny a sír és mégis mennyi mindent tud magába zárni! Életörömök, amelyekkel valamikor az egész világot tele tudta volna szórni az ember, mint elhervadt virágfoszlányok zsugorodnak össze mélyében. Életgondok, bánatterhek, melyek alpesi sziklaóriásként nehezedtek a lélekre, apró, sötét göröngyökként zuhannak belé. Vágyak, álmok, mik szárnyat adtak a gondolatnak: reménységek, mik valóra tán sohasem váltak; titkok, miket emberi fül soha meg nem hallott; boldogság, mit a száj soha el nem mondott; emberek, családok életboldogsága, öröme, mint összetört drága edények roncsalékai mind, mind elérnek egy kicsinyke sírban.

„Óh, a sír sok mindent elfed!”

Pálffy Ákosné, Szabó Rőza, a Te sírod is sok mindent magába zár. Magába zárja egy elhagyottá, rideggé vált otthonnak derűjét, csöndes, zajtalan boldogságát, amelyet Te jelenttél, egy férfinak, élettársadnak benned beteljesedett vágyait, az önfeláldozó szeretetet, gondosságot, mellyel mindig, a leg-súlyosabb megpróbáltatások idején körülvetted; leányodnak, unokáidnak benned megtestesült őrzőagyalát, akinél jobban őket soha senki szeretni nem fogja. De magába zárja e sír mindenek fölött szivedet, amely míg dobogott, kiapadhatatlan forrása volt a jóságos szeretetnek mindazok számára, akik e drága forráshoz közel jutottak.

Megrendült lélekkel állunk itt s kérdezzük: miért kell mindezt Veled ide, e sírba zárni? Hogy fér el ennyi minden e kicsiny sírban? Kérdezzük s im, sötét árny vonúl szemünk elé, sötétebb a sír éjjelénél is: a Te szenvedéseidnek, hosszú, hervasztó haldoklásodnak sötét árnya. A Te szenvedéseidet is magába zárja e sír s ki pihenni sohasem tudtál, míg egészséges voltál, az örökös tevékenykedés miatt és mikor a szenvedés lett kenyered éjjel és nappal a fájdalmak miatt: most pihenni fogsz itt, örökre pihenni. Mert a sír Téged is, szenvedéseidnek porhüvelyét is, magába zárja, hogy megadja azt, amit a földi élet megadni nem tudott: a szenvedéstelen nyugalmat, zavartalan, örök pihenést.

Egyet azonban nem tud magába zárni a sír: emlékedet. Ez bennünk, velünk marad örökre. Ezt híven őrizzük. Téged feledni nem lehet, Téged feledni nem fogunk s akiké voltál, akikre szived szeretetét sugároztad, mindig áldani fogják emlékedet és Istent, hogy nekik adott s szereteteddel az ők életétette áldottá. Az emlékezetben sirodból is visszasugárzó szereteted legyen a szivek fájdalmát gyógyító, enyhítő balzsam.

Pihenjenek poraid zavartalanúl e sírban, szellemi részed Istennél örökre megdicsőüljön.

Pálffy Ákosné, Szabó Róza — Isten Veled!

Zoltán Sándor.
